

ΤΟ ΜΑΝΤΟΛΑΤΟ

Μια αληθινή ιστοριούλα σαν παραμύθι

1954! Σε ένα χωριουδάκι, στους πρόποδες του Παρνασσού, λιγοστοί κάτοικοι, αλλά αρκετά παιδιά. Τότε οι οικογένειες γεννούσαν περισσότερα, γιατί έβλεπαν πόσο δύσκολη είναι η ζωή και τα παιδιά ήταν πλούτος και σιγουριά για την οικογένεια. Το πώς θα τραφούν, μάλλον, τούς απασχολούσε λιγότερο. Από ενωρίς θα έμπαιναν στο νόημα της ζωής. Ελάχιστα ήταν τα νοικοκυριά, που είχαν αρκετά ποτιστικά χωράφια με βαμβάκι και ζούσαν πιο άνετα. Οι περισσότεροι μεροδούλι και μεροφαί, που έλεγαν.

Ο μικρός **Τάκης** (*ψευδώνυμο*), φτωχό και στερημένο παιδάκι και εκείνο, όπως τα περισσότερα παιδιά την εποχή εκείνη, μέρα του Πανηγυριού, Γιορτής της Μεταμόρφωσης του Χριστού δοκίμασε μισό μαντολάτο που το πρόσφερε ένας συνομήλικός του. Τι απίθανη γεύση! Μέχρι τώρα ένα παστέλι είχε δοκιμάσει. Τέτοια γλύκα δεν είχε ξανανιώσει και δε θα την ξεχάσει φυσικά ποτέ, όσο ζει.

Και ω!! του θαύματος, έτσι το πίστεψε ο μικρός, μετά από λίγες μέρες πηγαίνοντας στο μπακάλικο του Μπάρμπα Κώστα, όπου ψώνιζαν χαλβά και όσπρια δίνοντας αυγά κότας ή λιγοστό βαμβάκι στο μαντήλι, διαπιστώνει ότι πουλούσε και μαντολάτα. Ίσως, να μη το είχε προσέξει μέχρι τότε, γιατί δεν είχε δοκιμάσει τη γεύση τους. «Πόσο κάνουν τα μαντολάτα Μπάρμπα Κώστα;», τον ρωτάει μουδιασμένα. «Μία δραχμή», του απαντάει ο Μπακάλης βιαστικά, γνωρίζοντας ότι ήταν πολλά λεφτά μια δραχμή για τον πιτσιρίκο.

Πείσμωνσε ο μικρός. **Θα μαζέψω τα χρήματα, οπωσδήποτε**, λέει μέσα του παίρνοντας **μια απόφαση και βάζοντας ένα στοίχημα στο εαυτό του**. Υπόψη την εποχή εκείνη οι Παππούδες και οι Γιαγιάδες δεν έπαιρναν σύνταξη. Εξάλλου εκείνος μια γιαγιά είχε μόνον. Οι άλλοι είχαν πεθάνει. Ούτε καν τους γνώρισε!

Κάθε Κυριακή ο Τάκης πήγαινε στην Εκκλησία, όπως πήγαιναν όλα τα παιδάκια τότε. Ήταν τυχερός που ο νουνός του, Γιάννη τον έλεγαν, ήταν Επίτροπος στην Εκκλησία. Κάθε φορά που έμπαινε εκείνος στο Ναό, ο νουνός του τού έδινε ένα κεράκι, σπαρματσέτο, και το άναβε, γιατί γνώριζε την οικονομική ένδεια του βαφτισιμιού μου! Τον συμπαθούσε πολύ ο μικρός, όχι μόνον για το κεράκι.

Μια από τις επόμενες Κυριακές έγινε το θαύμα! Ο νουνός δίνει στον Τάκη το κεράκι και μαζί τού δίνει και ένα κέρμα των πενήντα λεπτών! Τρελάθηκε από τη χαρά του ο πιτσιρίκος. Όση ώρα διαρκούσε η λειτουργία, εκείνος κρατούσε την τσέπη του ντρίλινου παντελονιού του και έκανε συνέχεια λογιστικούς υπολογισμούς. Είχε ήδη το 50% του ποσού, που χρειαζόταν για να αγοράσει το μαντολάτο. Μέχρι να βρει ένα σίγουρο μέρος στο σπίτι του ήταν πολύ ταραγμένος, που είχε τόσα χρήματα επάνω του!

Πέρασαν μέρες, πέρασαν βδομάδες, ίσως, και μήνες ακόμη και ο Τάκης με πολύ μεγάλη δυσκολία κατόρθωσε να μαζέψει άλλα σαράντα λεπτά και τα έκανε ενενήντα. Δεν μπορούσε να κρατηθεί, όμως, μέχρι να βρει και τα άλλα δέκα λεπτά, που του έλλειπαν. Και μια μέρα, που ξαναπήγε στο μπακάλικο να αγοράσει κάτι, που ζήτησε η Μητέρα του, η οποία δούλευε ολημερίς μαζεύοντας ξένα βαμβάκια, έκανε το τόλμημα. Δίνει τα χρήματα στον Μπακάλη και εκείνος του δίνει το μαντολάτο στο χέρι. Μπροστά στο μικρό ο Μπακάλης άρχισε να μαζεύει και να μετράει τα κέρματα, που είχε αφήσει ο μικρός στον πάγκο. Αυτό το μέτρημα θα το θυμάται σε όλη του ζωή! Με τα χοντρά δάκτυλα του ενός χεριού του ο Μπακάλης έσπρωχνε τα κέρματα, που δεν μπορούσε να τα πιάσει, στη χούφτα του άλλου χεριού του. Έτρεμε ο μικρός για την απόφαση του Μπακάλη, που μετρούσε: πενήντα, εξήντα, εβδομήντα. ...ογδόντα πέντε. Τελικά ενενήντα λεπτά! Το ήξερε ο μικρός ότι ήταν τόσα,

αλλά μέσα του ήλπιζε ότι θα ήταν αρκετά για να του δώσει ο Μπάρμπα Κώστας το μαντολάτο. Εκείνος με τη βροντερή φωνή του, τελείως ψυχρά, του λέει: «είναι ενενήντα λεπτά! δεν φτάνουν. Λείπουν άλλα δέκα» και **αρπάζει από τα χέρια του μικρού το μαντολάτο**. Ο πιτσιρίκος πρόλαβε να τραυλίσει φοβισμένος: **«το ξέρω.. νόμιζα, ότι ..»** και βάζοντας τα κλάματα τρέχει στο σπίτι με ένα βάρος ασήκωτο μέσα του.

Το πείσμα του όμως γίνεται πιο μεγάλο. Τώρα θα τα παρατήσει; Όχι. Κάνει υπομονή και μετά από ένα περίπου μήνα, ίσως και περισσότερο, βρήκε άλλα δέκα λεπτά, μάζεψε, δηλαδή, όλο το «κεφάλαιο» και περήφανα πηγαίνει στον Μπακάλη, αυτή τη φορά, χωρίς κάποιο μαντήλι με βαμβάκι, όπως τις προηγούμενες φορές που ήθελε να αγοράσει ψώνια για το σπίτι. Ήθελε μόνο να αγοράσει το μαντολάτο. Αφήνει λοιπόν τα κέρματα στον πάγκο και λέει δυνατά: «μέτρησέ τα καλά και έπειτα να μου δώσεις το μαντολάτο». Ο Μπακάλης μέτρησε με τον ίδιο τρόπο τα κέρματα και χωρίς να πει λέξη δίνει στον μικρό το μαντολάτο. Ο Τάκης δεν άντεξε να γυρίσει στο σπίτι. **Κάθισε στον ίσκιο κάτω από μια μουριά και απόλαυσε την ατέλειωτη γλύκα του μαντολάτου!...**

Μετά από ένα χρόνο ο μικρός έδωσε εξετάσεις και μπήκε στο Γυμνάσιο, που ήταν στην Πρωτεύουσα του Νομού. Η φτώχεια και η μιζέρια συνεχίζεται. Έμεινε σε ένα δωμάτιο στην άκρη της Πόλης, με πλάκα μπετόν από πάνω, που το νερό την διαπερνούσε και το δωμάτιο ήταν γεμάτο υγρασία. Ένα μαγκάλι για θέρμανση και μια μέρα ο μικρός λιποθύμησε γιατί έπαθε δηλητηρίαση. Σώθηκε την τελευταία στιγμή, όταν ο συγκάτοικός του, Θανάσης, που ήταν μεγαλύτερος, τον πήρε στα χέρια του και τον έβγαλε στην αυλή.

Σε αυτή την κατάσταση ένα αναπάντεχο συνέβη πάλι. Την τελευταία μέρα Οκτωβρίου γιορταζόταν η «Παγκόσμια Ημέρα Αποταμίευσης». Τότε έγραφαν εκθέσεις όλοι οι μαθητές των Σχολείων, δεν γνωρίζω εάν και τώρα γίνεται το ίδιο, και η Επιθεώρηση Μέσης Εκπαίδευσης του Νομού βράβευε την καλύτερη έκθεση με ένα κουμπαρά. Ο μικρός Τάκης, μαθητής Β΄ Γυμνασίου τότε, μη έχοντας κάτι άλλο να γράψει στην ηλικία που ήταν, θυμήθηκε το μάθημα που πήρε λαχταρώντας να αγοράσει το μαντολάτο. Έγραψε με τρόπο αφηγηματικό και πειστικό, όπως φαίνεται, με τις λίγες δυνατότητές του, όλη την πικρή περιπέτειά του μέχρι να μαζέψει το απαιτούμενο κεφάλαιο της μιας δραχμής για την αγορά του γλυκίσματος.

Και η έκπληξη ήταν απρόσμενη! Όλο το Γυμνάσιο ξαφνιάστηκε, όταν ο **Γυμνασιάρχης (Σ Δ) ανακοινώνει, ότι η αρμόδια Επιτροπή της Περιφέρειας απονέμει τον κουμπαρά στο Μαθητή Β΄ Τάξεως Γυμνασίου...! Ο μικρός πήγε να τρελαθεί. Τριακόσιες δραχμές είχε μέσα ο κουμπαράς. Που σημαίνει τριακόσια μαντολάτα!!!**

Φαίνεται ότι οι κριτές δέχτηκαν ότι ο μικρός εξέφρασε με τον πιο απλό, αλλά και πειστικό τρόπο την **αξία της αποταμίευσης**. Δεν είμαι σε θέση να γνωρίζω, εάν σήμερα δίνουμε τη σημασία που έχει για τη ζωή μας η αποταμίευση. Εκείνο που γνωρίζω είναι ότι συνηθίζεται σε Λαούς, που βρίσκονται σε πολύ καλύτερη οικονομική κατάσταση να ξοδεύουν μόνον το 70 % των μηνιαίων αποδοχών και το υπόλοιπο να το αποταμιεύουν και αφού συγκεντρώσουν το απαιτούμενο ποσό να προβαίνουν στην αγορά του αγαθού που έχουν ανάγκη. **Εμείς σχεδόν πάντοτε ψωνίζουμε με χρεωστικές κάρτες**. Τουλάχιστο αυτή ήταν η συνήθεια για δεκαετίες!!

Όσο αφορά τον μικρό Τάκη, αδυνατούμε να περιγράψουμε την πορεία του στη ζωή του. Εκείνο, όμως, που είναι βέβαιο είναι ότι η περιπέτειά του με το μαντολάτο ήταν, **ίσως, το πιο χρήσιμο μάθημα για την αντιμετώπιση των δυσκολιών της ζωής του.**

Δημήτρης Κ. Μπάκας
31 Οκτωβρίου 2025